

REPUBLIKA

STATUT

Fletorja

Zyrtare

Sundohet me anen e Zyres së Shtypit

PAJTIME: për një mot fr. ar 12 në
Shqipëri; fr. ar 20 jashtë;

Drejtimi: Zyra e Shtypit
TIRANË

Një copë e javës fr. ar 0.25; një copë
e javës së kaluar fr. ar 1.00.

Bisedimet e Senatit

Mbledhja e 6të

e Shtunde me 20. 6. 25

ora 10 p. m. d.

Mbledhjen e kryeson Z. E. Frasheri
(Vijon nga num. 33)

Art. 120. Në fillim të çdo tre mueji
Llogaritari shkruan listat e shpërblimit
të Senatorve edhe mbasi nënshkruan ay
vete dhe Sekretari i Përgjithshëm ja
paraqet Kryetarit për vizim. Gjith
ashtu do të bëjë në fund të çdo mueji
edhe për rrogat e personelit edhe për
çdo lloj pagese shpenzimesh të Senatit.
Pranohet.

Art. 121. Në rast nevojë për të
transferuar një kredi prej një kaptine
në n i tjetër të buxhetit merret pelqi-
mi Senatit.

Në rast kur Senati është i përnda-
mun kjo bëhet me urdhenin e Krye-
tarit i cili paraqit këtë në mbledhjen
e sesionit eferme.

Pranohet.

Art. 122. Mbas mbarimit të motit
financiar edhe mbrenda dy muejve
Arkatar i Qendres është i detyruar
t'i paraqesi Kryetarit Senatit një llo-
gari mbi shpenzimet e Senatit të vitit
financiar që kaloj, tue tregumun sa-

sin e të hollave të pagume e shkaqet
e pageses.

Kjo llogari, mbasi shqyrtohet, e
përcjellun me një raport prej komisis,
Kryetari e shtyp, ju a përndan Sena-
torve edhe e von në rendin e ditës
për me marrun nga Senati vendimin
e nevojshem që ka me ja njoftuem
Ministrit Financavrt për me vue në
buxhet konsumtiv të përgjithshëm të
Shtetit.

Në qoftë se buxheti i të prishuna-
ve të Senatit nuk votohet në kohë,
atëherë të prishurat e tij rregullohen
tue u bazue mbi buxhetin e motit ka-
luem që do mbes në fuqi deri në vo-
timin e buxhetit ri.

Pranohet.

Kreu XX.

Urdhena të përgjithshme

Art. 123. Çdo Senatorit në të
gjith perioren Parlamentare i dergo-
het dhurisht "Fletorja Zyrtare" e Shte-
tit, "Bisedimet e dy Dhomave, edhe
arshiva e Senatit.

Pranohet.

Art. 124. Senatorët sa qi fillojnë
nga puna janë të detyruar t'i tregojnë

Kryetarit me shkrim vendin e bani-
mit tyre.

Pranohet.

Art. 125. Kjo Rregullore hyn në
fuqi nga data e shpalljes në Broshurë.

Z. P. EVANGJELI: Proponoj që
të formohet një komision që të redak-
toj rregulloren e mbrendëshme në pik-
pamjen literare pa e ndryshuar as pak.

Z. I. IXHINDI. Kur të këndohet
për heren e dytë këtu korigjohet.

Z. S. VUÇETRINI. Edhe une për-
krah mendimin e Z. Pandeli Evangje-
lit që të formohet një komision që të
redaktoj rregulloren në pikpamjen e
gjuhës mbasi nuk do të ndryshoi gjë,
që me këtë mënyrë kur të bisedohet
heren e dytë mbasi është e korigjume
nuk hambatim kohë.

Pranohet.

Zgjidhet një komision për korigji-
min e rregullores në pikpamjen e glu-
hes prej Z. Z. Pandeli Evangjeli, Eqrem
Vllera, Andon Beçi, e Spiro Papa.

Mbledhja mbyllet për me u mbe-
shtjellë mbasi të mbaroj komisioni re-
daklimin e rregullores në ditën dhe
oren që do t'u njoftohet prej Kryetarit.

Bisedimet e Parlamentit

Mbledhja e 9

E hane me 15 Qershuer
1925 ora 4 mbas dreke

(Kryeson Z. Mihal Kaso)

(pason nga numri 33)

Pra këtu prej fjalës sqyrtim kuptohet Pse arlamenti ka të drejt t'i motifikojë dekret ligjet q paraqet prej Qeveris. Për të sqyrtuar një dekret ligjë, ose çfarë do q të jetë duhet t'i paraqitet komisionit, i cili përbahet prej njersve juristë e kompetentë se asht e ditun këtu në Parlament nuk mundet të jenë të gjithë Deputetët kompetenta e nuk do mundet të sqyrtohet ashtu si mundet m'u sqyrtue një çashtje në komision.

Prandaj për t'u sqyrtuar dhe kjo dekret ligjë, duhet t'i referohet komisionit dhe bashkohem me mendimin e Z. H. Delvinë q tue pranuar en princip të viret në votë për të derguar në komision.

ZANA: Në votë.

Z. J. ÇAKO: Z. Kryetar! Si e shoh unë, kjo çashtje asht me shum rëndësi dhe këtu ju dha një formë tjetër. Dekret ligjit ka dekretin e Kryetarit të Republikës dhe nuk mundet të vejë në komision pa u pranue en princip.

ZANA: U pranua.

Z. J. ÇAKO: Po masi qënka pranuar en princip ç'ashtë sqyrtimi q do të bahet nga komisioni. Prandaj unë them q ky bisedim masi ka një rëndësi të posaçme të lirit për nesër. Sa për atë q thotë Z. F. Vokopola q nuk janë të gjithë deputetët speshjalistë si zotni e tij. Nuk asht ashtu se komisionet janë si në për mehqemet q i jepet njerit prej antarvet të gjyqit një çashtje q ta studiojë e t'ja kthejë gjyqit me mendimin e tij për

të paksuar punën; kshtu janë dhe komisionet e jo se nuk janë të ditun të gjithë Deputetët.

Z. F. VOKOPOLA: Z. Kryetar! Të ndertit Deputet të Dibres Z. J. Çakos dua t'i nap një përgjegje masi më atakoj personalisht tue thenë se nuk janë të gjithë Deputetnit kompetentë si Z. F. Vokopola.

Z. J. ÇAKO: Po.

Z. F. VOKOPOLA: D. m. th. janë të ditun si Zotnija e juej! Zotrinj! Unë thashë se çashtja rihet më mirë në komision se sa këtu për t'u sqyrtuar sikur se urdhnon art. 88 i Statutit dhe sikur flet dhe rregollurja çel-tas q, çdo projekt ligjë masi pranohet en princip, dërgohet në misjon për shqyrtim. Pra zotni e tij sa të përgjigjet mbi këtë themë thotë se nuk qënkan të gjithë Deputetët të dinë si unë.

Z. S. STAVRI: Z. Kryetar! mba si kemi shumë e jo vetëm këtë Dekret-ligjë q kanë një importancë të madhe dhe masi po të jepet tash një vendim mbesoj q ky interpretim do të jetë dhe për gjithë dekret ligjet e tjera, do t'u lutem gjithë shokvet q ky bisedim të lirit për nesër tue u bërë një apël atyre të ndershmet kolegë q kan gjak të ftohtë të votojnë proponimin q parashtrova.

ZANA: Në votë... në votë...

Z. S. BLOSHMI: Z. Kryetar! Masi prej shumë kolegvet asht shfaqun mendimi q ky bisedim të lihet për nesër për se nuk e vini në votë q të lihet ky bisedim për nesër.

Z. KRYETARI: Me qënë se çashtja ka një rëndësi të posaçme proponoj q të meret inisiativa q të baje një mbledhje të dy Dhomat të përbashkët.

(Zana Kundërshtimi)

Z. K. FLOQI: Kur se organizi gjykatcrëvet u dergua në komision për se në këtë çashtje dalin kë kundërshtime?

ZANA: Ajo u refuzua.

Z. KRYETARI: Po e vë në votë kush asht antar q ky bisedim të ret për nesër të ngrerë dorën.

Z. KRYETARI: Bisedim mbi Dekret ligjin e moratorjunit Korçës.

Z. H. VRIONI: Masi u la bisedimi q kishim duhet q dhe kjo të li ret se dhe çashtj' e moratoriumit, Dekret ligjë asht.

Z. KRYETARI: Do të vazhdojmë. Zana kundërshtimi.

(Mbledhja kryesohet prej Z. M. Kaso)

Z. KRYETARI: Zotninj! Mos merni të drejtat e Kryasis. Kemi dhe disa çashtje të tjera në rendin e ditës për të biseduar.

Z. Dr. POJANI: Dhe ato Dekret Ligje janë Zoti Kryetar!

Z. KRYETARI. Rini në për vendet e pastaj bisedojmë.

Një shumicë Deputetsh si shenjë protestimi dalin jashtë sallës.

Z. KRYETARI: Sa për sod po e mbyllë seancën.

Mbyllet seanca ora 5 30 mbas dreke për t'u mbledhur nesër ora më 4 mbas dreke.

Mbledhja e 10

E Marte me 16. 6. 1925

ora 4. p. m. d.

(Kryeson M. Kasso)

Këndohen emnat e Deputetvet e e mungon ZZ.

A. Hastopalli (me leje), H. Virioni, K. Deda, K. Kotta, L. Llogori, Q. Vi-

roni, R. Fico e S. Popa.

Z. KRYETARI: Shumica asht mbledhja hapet. Para se të hyjmë në rendin e ditës do t' u them Zotnis së juje q i të mos përsëritet ajo e djeshmja, se si e patë pa u mbyllun Mbledhja, disa nga Zotërinjtë deputetë duall jashtë sallës dhe kjo shkaktoj q i të mos mbelej shumicë këtu dhe u detyruan të mbyllim Mbledhjen. E dini q i rregultorja Kryesis i ka dhënë shumë të drejta, por neve nuk deshërojmë të marrim ato masa. Prandaj u lutem q i paskëndaj të mos përsëriten. Gjith ashtu ju lutem dhe komisionet q i duhen të mblidhen rregullisht masi kemi shumë çashtje me rendësi se në këtë mënyrë q i po vazhdojmë nuk mundemi të kënaqim popullin i cili na ka dërguar këtu dhe prej nesh pret q e t' i mbarojm punën sa ma shpejt.

Këndohet shkresa e Senatit Nr. 59-II me datë 16-IV-925 me të cillen lajmeron pranimin tekstualisht të Projekt-Ligjit q i të mbetet në fuqi Organizimi i përparshëm i Gjyqeve deri sa t' aprovohet Organizimi i ri.

Viret n' evidencë.

Këndohet shkresa e Kryesis së Senatit Nr. 60 datë 16-6-25 si pason:

Të Shkelqyeshmes

Kryesis së Dhomës së Deputetve.

Kryetari i Republikës, në hapjen e sesjonit të zakonshëm u a drejtoji ligjeraten e vet së bashku ZZ. Senatorve dhe Deputetve.

Dhoma e Deputetve, tue u mbështetur në Nënin 29 të Statutit pregatiti përgjegjen e duhur dhe një herësh ja paraqiti Kryetarit të Republikës.

Statuti në Nënin 58, u jep edhe

Senatorvet të gjithë të drejtat e caktueme për Deputetët të shënueme po në këtë Statut.

Senati në mbledhjen e vet me datë 15-6-925, tue u mbështetur në Nenin 141 të Statutit vendosi me vota unanime për nevojën e interpretimit të Statutit mbi çështjen e përgjegjes të fjalës të Kryesis së Republikës; prandaj ju lutemi të bahen formalitetet e duhura dhe të na lajmerohet perfundimi sa ma parë.

Tiranë më 16-VI-925

Kryet. i Senatit

Eshref Frasheri

Viret në rendin e ditës

Z. S. STAVRI: Z. Kryetar e të ndershmit Kolegë! Ma parë se të bajë fjalën mbi çashtjen q i kemi në bisedim, për këshillin kontrollues, mbasi këjo rrjedhë nga çashtja e dekret-ligjit, dua të vazhdojë në fjalën mbi dekret-ligjat dhe këtë po e mbajë jo për të tregue një oratori, talenti i secilës më mungon, as nga se jamë "esprit de contradiction," e cila asht në kontradicion me temparaimanin t'emë; por për konfuzionin q e u bade në midis dy të dashtunit kolegë, njeni i vjetër dhe tjetri i ri q e të dy i nderojmë të gjithë neve dhe sa ma shumë q e duhet të kjarohet interpretimi i vërtet i fjalës dekret-ligjës prandaj këe e ndijë për detyrë me qene se kam msuar në degën e Drejtësisë. Se po të mos flasë do të thoni q i dhe Stavri për sa kohë q i u ndodhe në Parlament nuk nxori zorr...

Zotërinj! Dekret-Ligji asht një Loi, mbasi dhe këtë e kanë bërë Ministrat dhe ka dekretin e Suvranit (Kryetarit të Republikës o të Monar-

hut) ligji asht ay q i bahet prej Parlamentit dhe merrë masandaj të gjithë formalitetet q i dini. Dekret-Ligji nuk mund të ndryshohet ose të modifikohet se e ka burimin qysh prej kohërave të vjetra, prej kohërave të Pretorëve Romanë e, këta nuk ndryshohen. Ma pastaj në vitin 1870 këjo fuqi i asht dhanun Kryetarit Republikës.

Si na thotë Art. 88 i Statutit, Qeverija ka të drejtë të bajë Dekret ligje kur Trupet Legjislative ndodhen në pushim; por këto do t' i parashtrohen Pushtetit Legjislativ në fillim të sesjonit t' afermë, për shqyrtim e pranim. Fjalën shqyrtim m' a kanë interpretue disa shokë për ekzament mbasi un nuk jamë ndodhun shpesh herë në Shqipni e nuk e dinja kuptimin e kësaj fjalë teknike, por Dhoma e Deputetve tue e pasun të drejtën për t'ekzaminue një dekret, nuk ka të drejtë dhe t' a korigjojë, t' a bajë "tashi" si i thonë Tyrgisht, fjalë shqyrtim përkethehet "Elenhos" greqisht. Pra un kujtoj, dhe ashtu do të jetë se ky artikull ka për qëllim q i një dekret-ligj duhet të vij këtu në Parlament dhe të shqyrtohet d. m. th. të studjohet, t' ekzaminohet prej të gjithë Deputetve dhe prej të gjithë komisioneve se edhe ata q i formojnë komisionin Deputeten janë dhe kështu së bashku mbasi me kujdes të mathë të studjojnë e nga dalë, e artikull për artikull, napa një vendim se a do t' a pranojnë ose jo.

Dekret-Ligja asht shumë i fortë, i ndershëm dhe delikat, se ka një dekret të Suvrenit d. m. th. një vendim

të fuqis ekzekutive. Ky është kuptimi i dekret-ligjës dhe n' u interpretofte kështu do t' e shqyrtojmë së bashku e në rast q' mos të pelqehet, nuk do të themi se u rrxuë, por vetëm nuk u pranue, e në mos u pranofte prej Dhomes asht i rrëxue ay, bashk' me të bije edhe Ministri. E themë dhe një herë se ky është kuptimi i dekret-ligjës dhe Projekt-ligja q' t' i thonë frengisht Projekt de Loi asht tjetër d. m. th. asht si një proposition de Loi dhe ketë të dytën mundet t' a bajë dhe një Minister, një Deputet një membre des juristes, një profesor i universitetit e t' ije si vinë këtu dergohen në komision ku studjohen, ndryshohen ose refuzohen. Por dekret-ligjat nuk janë kështu, Zotni! këta ja pranohen prej Dhomes en-blok ose nuk pranohen, kështu q' komisioni nuk ka të drejtë të shqyrtojë veçanërisht e të ndryshojë një dekret-ligjë, por duhet të shqyrtohet prej të gjithë Deputetvet, prej të gjithë atyne q' janë angaxhë për mprojtjen e Atdeut. Prandaj lutem gjithë kolegëve q', mbasi kemi pranuem' fjalën frengisht Dekret-Ligjë, duhet t' i napim këtë kuptim sikurse e kanë në gjithë botën Shtetet Konstitucionel. Përsëri u lutem kolegëve të mos merziten prej kësaj bisede q' mbajta se un kështu e kuptoj dhe ketë interpretim i nap me konsjensën t' i me pa mos u influencue prej kërkuj; dhe po themë se perpara tre muëjsh kur më dha Shkelqesija e Tij Kryetari i Republikës Statutin për me e përkëthye në gjuhën frengisht, fjalës shqyrtim si mbas kuptimit q' duhet të ketë i dhashtë dhe shpresojë q' Zotënit K. Floqi, Tutulani, F. Vokopola e tij q'

mund të kenë një eksperjancë ma të madhe nga mua dhe janë ma të vjetër e të pratikuem do t' a pranojnë mendimin t' imë q' shfaq mbi fjalën shqyrtim e mbi dekret-ligjin dhe shtojë se duke i dhënë këtë interpretim a) nuk i vogëlojmë fuqin e të drejtat e Deputetvet mbasi këto mund t' a pranojnë ose mos e pranojnë, b) nuk i japim fuqi jashtë ligjore Ministravet mbasi këto binë e rrëxohen po të mos e pranojmë neve dekret-ligjin, vetem i lamë nderin e solonitetin dhe mbajmë respektim e dekret ligjit d. m. th. bajmë vetem një politesë q' ja bajnë gjithë Shtetet Konstitucionale kur interpretojnë dekret-ligjin.

Z. M. TUTULANI: Z. Kryetar! Si kur se tha edhe Z. S. Stavri mbasi çashtja ka një ngjyrë juridike jam i detyruar dhe un si i asaj degë të flasë pakë mbi këtë temë. Do t' ishe edhe un i bashkuem me ata q' thonë se fjala shqyrtim e ka kuptimin etimologjik ekzamen, por mbasi në këtë çashtje nuk kisha ndonji dije nuk fola.

Pra fjala shqyrtim nga e ka etimologjinë në gjuhën t' onë e di, por brodha dhe në gjithë zyrat Qeveritare dhe pashë q' ku do fjalë shqyrtim i napin kuptimin koregjim, d. m. th. *tas-hi* q' thonë Turqisht, e nuk përdoret për ekzamine, por shqyrtimit i asht dhënë kuptimi korigjim, e kështu kur një superior i jep një shkresë një inferiorit të tij për të shqyrtuar ay prej kësaj kupton se duhet t' a koregojë dhe kështu q' do të metë q' të shohë e ngrenë. Teorija asht një gjë q' merr vetëm kur se një fjalë nuk i dihet kuptimi i sajë, por kur se këtu fjala shqyrtim e ka

të kjahtë q' do të thotë koregjim nuk kemi as pak nevojë dhe nuk asht drejtë q' të zgjatemi ma tutje, sa shpreh thashë në tanë librat, fjala shqyrtim asht e konsideruar si koregjim edhe Statut për q' do ligjë q' bisedohet në për nen, thuhet q' "Dhoma e shqyrtimit", e kjo asht e ditun q' Dhoma një gjë q' e shqyrton ka të drejtë t' a koregjojnë t' a pranojnë ose t' a refuzojë.

Per sa u tha se neni relativ i Statutit nuk flet mbi dekret-ligjat, do të qe e drejtë q' të pranohet tezen e atyne q' thonë, se një dekret-ligjë s' mundet të koregjohej; por këtë mundet t' a pranohet vetëm kur ky nen të na ndalonte nga koregjimi, por mbasi ky hesht dhe as na ndalon, as lejon, asht princip q' at-herë puna mbetet atje ku që, d. m. th. duhet t' a pranojmë në parim dhe t' a dergojmë në komision si kur se veprohet dhe për projekt-ligjet, se po të vërejmë Statutin t' onë do të gjejmë sa vetëm kodet votohen në mënyrë an-blok masi të jenë shqyrtuar në komisione. Sa për të tjerat, si fjala vjen, Budgeti asaj theori jet dominohet, q' dergohet në komision.

Po të respektojmë Statutin, duhet q' edhe për dekret-ligjet të veprohet si për projekte, se për ndryshe Qeverija kudoherë do të a sjellë dekret-ligjë dhe jo projekte, prandaj në e dergojmë në komision do të jemi në rregull dhe mbrenda urdhrave të Statutit, sa do q' në teori do si thonë, mund të mos jetë aq konformë, por na jemi të detyruar të respektojmë Statutin e të mos të vemi në kundërshtim as me një shkronjën e tij.

Kjo asht procedura qe ndiqet për sqyrtimin e nji dekret ligjit. Këtë qe kërkoj t'ë veprohet në këtë mënyrë nuk se jam kundër qe Parlamenti të mos prishë dekretligjet e Qeverisë dhe t' i jap nji absolutizëm, por e them se kjo asht procedura. Në u paktë rronji gjë në nji dekret ligjë qe asht e pa nevojshme, ose kohës se kalueme i përshitatej, por tashti nuk asht e mirë, at' here kjo mundet të ndreqet ma pasla, por nuk mundet kurrë qe ndryshimi t' i bahet nji de-

kretligji ma parë se të pranohet. Pra ky asht mendimi im dhe u lutem atyne Zotëninjtë të më ndiejnë qijam në kundërshtim me mendimet e tyre.

Z. H. DELVINA: Z. Kryetar! Si duket Z. K. Floqi e ka marrë vesh gabim, se unë pata për qëllim qitë shvillohet çashtja më mirë, prandaj thashë qitë shtyhet për katër a pesë ditë e jo se hoqa dorë nga mendimi im.

Z. J. ÇAKO: Zotrinj! Çashtjen juridike ja u lë t'a shpiegojnë juristët por vetëm do të tregoj pak histori se si ka ngjarë qijam [dy llojët; ligjë dhe dekretligjë. Ma parë kur nuk kish Parlament, n'atë kohë qis' kish Republikë dhe konstitucion, kanë qënë Sulltanët dhe popullin nuk e pyesnin fare por vetëm ata qenë dhe ata i bënë ligjet tue u bazue se këtë të drejtë ja u kish dhënë Perëndia dhe këto ligje qibënë ata u thoshin dekrete d.m. th. *ferman*. Më vonë populli zuri javash të zgjohësh dhe në disa vënde ja u morri këtë të drejtë mbretërvet ose Sulltanëvet me luftë, por në Ingjilterë u bashkuan dhe bejlerët d. m. th. Llordët me popullin dhe atje nuk ngjau me luftë, por i thanë mbretit të kemi rixha, t'i shohim dhe ne vë kanunët dhe zotrote nep fermanë dhe kshu u bënë konstitucionet dhe forcën e morri populli në dorë dhe mbretit i mbeti qic' do ligjë q'i paraqitej t'i thoshte *murhibinxhe* dhe kshu eci puna disa kohë. Ma von u mentuan dhe thanë se, masi ne nuk mund të ndodhemi kurdoherë të mbledhur, t'ja lëmë Sulltanit këtë të drejtë qitë bëjë dokrete por

vetëm për ato gjëra qijam me axhelë dhe kur të mbledhëj Parlamenti këto kanune do t'i këndonin dhe do t'i shihnin se a jishin të mirë a jo dhe po t'a pëlqenin e pranonin, në mos e shirin poshtë. Por gjer at'here qe kanun. Neve Statutin e kemi të ri dhe fjalën sqyrtim nuk e di se ç'mahana ka se nuk kemi një diksioner.

ZANA: Kemi diksioner.

Z. J. ÇAKO: Por vetëm do të them si tha dhe Zoti Stavri se një dekret ligjë a domethënë se asht një projekt-ligjë a po asht një ligjë qikur të vijë Parlamenti duhet t'a sqyrtojë? Pra në është dekret-ligji një ligjë si kur se kemi dhe ligjet e tjera e në ka do një të metë, kjo mundet të korektohet ma pastaj, se mundet që neve nuk na pëlqen dhe mëxheleja ose kodikomercialë qikemi në veprim, por nuk mundet të themi se këta nuk bëjnë dhe t'u grisim fletët, por del një dhe thotë se kjo made dhe kjo, nuk bëjnë dhe duhet t'i ndryshojmë dhe kshu mundet t'i ndryshojmë. Në këtë menyrë mund të ndreqen dhe të korektohen dhe do një të metë qitë kenë dekret-ligjët dhe jo të venë në komision drejt për drejt si projekt ligjet.

Ss për fjalën sqyrtim e shpiegoj mirë Z. Stavri dhe unë i ati mendimit jam, se fjalët kanë dy mahana, tamam dhe një për gjysmë.

ZANA: Këtu e ka tamam.

Z. J. ÇAKO: Si të doni mundet t'a bëni dhe në dacin të bëjmë dhe një gjë të re e t'i themi Kryetarit qineve nuk japim lejë të bësh fermanë! Po të mos qeshemi në botë dhe nga ata qido të këndojnë një ditë këto

bisedimet tona.

Z. K. FLOQI: Z. Kryetar! Kundërshtimi qibehet për dekret-ligjat asht qikur të vijë këtu ja duhet të pranohet ashtu si është ja se të rrëxohet pa u dërguar në komision dhe këtë si duket e kanë nga frika se mos e ndryshojë komisioni. Por kur se pranojmë qit'a jshohim këtu nen për nen si tha dhe Z. J. Çakoja d. m. th. qido të kemi të drejtë t'a modifikojmë e t'a ndryshojmë, at'here ç'asht arsya qitë mos dërgohet në komision, ku do të mundet të sqyrtohet ma mirë me gjak të ftohtë, që të mos bëhen gabime e të marrim mallkimin e brezave arthem. Se po te pranojmë këtë procedurë, kshu do të vazhdohet dhe për dekret-ligjet e tjera si b. f. për konventin e Bankës, e huas, e koncesjone të tjera dhe at'here nuk do të mundemi të bëjmë as pak ndryshime, po o do t'i pranojmë, o do t'i rrëxojmë ashtu si janë. Pra duhet të jmendohemi, Zotrinj, se një gabim i vogël qitë bëjmë sa mundet të na kushtojë!

Sa për atë qithotë Z. J. Çakoja se dhe në Ingjilterë mbreti bënë dekret-ligjë dhe këto nuk munden të ndryshohen, nuk është e vërtetë se mbreti i Ingjilterës është sot vetëm një hije për Parlamentin Inglis e jo gjë tjetër, mbasi në fuqia legjislative nuk mundet të lozë as më të voglim rol. Fuqija ekzekutive qika burimin nga fuqija legislative nuk mundet t'te mos kontrollohet prej asaj. Dikur i jepet leja të trajtojë ligjë, po edhe këto me kontrollimin kur do herë nga fuqija legjislative e cila ka fjalën e fundit.

Mbreti bente tjetër herë Dekrete n'Angli po ketë fuqi ja kufizoj Kurti Konstitucione, e sot asht një hije e fuqis legislative dhe nuk i ka mbetur për veç se disa privilegje zakonore, një prej të cilëve asht edhe të çpuarit me një gjykpër të florinit të Sheriffit, por se t'atij që i paraqitet në netë si të parit midis tri emrave të tjerë, që n'Angli i thonë "Picking the Sherriff".

Fuqija Legislative, e cila ka të drejtë jave për lavë, në dasht t'a thërres n'interpelacion Qeverin e t'a rrëxojnë, si s'paska të drejtë t'a kontrollojnë veprat e saja? Ministrin të cilët individualisht e kolektivisht janë responsabele për para Parlamentit, si asht e mundur me dekret-ligjet që bëjnë të na lidhin duert e kështu të gjindemi përpara një fait-akompli-je? Prendaj insistoq q dekret-ligjet të shkojnë në komisionet e posaçme.

Z. J. ÇAKU. Z. Kryetar! Tash puna asht kështu:

ZANA: zotni Kryetar! Të bëjmë 5 minuta pushim...

Z. J. ÇAKU: Pse? Vdiq njëri?!

Z. KRYETARI: Fjalën e ka Z. J. Çakoj.

Z. J. ÇAKU: Tash puna asht kështu. Që një ligjë që e ka bërë Parlamenti si mund të vej në komision. Kështu asht edhe dekret-ligji dhe ky nuk mundet të vejë në komision se e thashë q edhe dekret-ligja asht një ligjë.

Z. V. BAMHA: Z. Kryetar! Na nuk kemi frikë se po të vejë një dekret-ligjë në komision do të ndryshohet, por nuk duem q të bëhet ap konfuzion q thon disa Zotninj. Po

të pranohet ajo q pretendojnë d. m. th. q një dekret-ligjë të vejë në komision dhe të ndryshohet at-herë Ministrat kur asht Parlamenti në vakancë bëjnë çfarë do lloj dekret-ligjë dhe thonë n'u pranof mirë, në mos, le të ndryshohet, por po të kenë frikë se nuk pranohet një dekret-ligjë nga të mbetat q mund të ketë dhe janë responsabel për ketë, atherë do të mendohen shumë dhe nuk do të bëjnë një dekret-ligjë sidokudo.

Pra në, po t'akceptojmë këtë theori u japim Ministravet të drejtën q të bëjnë dekret-ligjë në çdo vakancë dhe thonë q në këto tre muaj e bëjmë punën t'onë e pas tre muej të rrëxohet, Por duhet q të kenë frikë se po të hidhet dekreti i tyre at-herë janë të hedhun dhe ata. Prandaj qindroj në mendimin e parë dhe them q, një dekret-ligjë n'u pranof duhet të pranohet ashtu si asht dhe në qoftë se shihen të mbeta at-herë këta mund të ndryshohen me një mosjon ose me një propozim

Këto janë arsyet q nuk dua të vejë në komision dhe jo se kanë frikë se mos ndryshohet ose nga diskutimi artikull për artikull. Dekret ligji të mos quhet projekt ligjë por të merren dekret ligjet ashtu si janë dhe ato q janë për të pranuar të pranohen dhe ato q janë për të refuzuar i refuzojmë. (Bahen 5 minuta pushim dhe mbas 5 minutash Mbledhje mbshtillet prap).

Z. X. YPI. Zotninj! Qëndrojnë në mendimin e parë dhe them se dekret-ligji është një projektligjë dhe për t'u bërë formatitetet e duhuna q të marrë formen e preme, duhet të shkojë

në për gjith kanalet q shkon ç' do ligjë. Fjala "sqyrtim" është kujtuer në shumë nene të Statutit por artikulli fundit na jep të kuptojmë plotësisht se ç' do të thotë "Sqyrtim".

Si thashë dhe dje në disa Shtete nuk e kanë pranuar q fuqija ekzekutive të ketë të drejtë të bëjnë dekretligje, por një Shtet tjetër, i math dhe i vjetër, q kjo është Italia, ka pranuar dekretligjat dhe i quan projekt ligjë.

Këtu shof se Dhoma është ndarë më dysh dhe nuk më duket q do të ketë përfundim të mirë, prandaj them se në qoftë q nuk pranohet teza jon q të dërgohen në komision at-herë kam një propozim të dytë e kërkoj q të interpretohet fjala sqyrtim q përmendet në artikullin 88 të Statutit tue u marrë inisiativa për të bërë një mbledhje të përbashkët prej të dy Dhomavet.

Z. S. STAVRI. Z. Kryetar! E tha shumë bukur i ndershmi Deputet i Gjinekastres z. V. Bamiha, se në qoftë q pranojmë dhe ndjekim procedurën q t'i ndryshojmë e t'i korigjojmë dekret ligjet q bën Qeverija at-herë nuk do t'i jemë as pak responsabilitet Ministravet për të metat q mund të kenë dekretligjet. Kur vjen këtu një dekret ligjë duhet t'a shohim dhe t'a studiojmë së bashku dhe po të jet i mirë e pranojmë ose po nuk na pelqen at-herë e refuzojmë.

Një dekret q të ketë të meta nuk kemi nevojë t'a korigjojmë por e rezojmë dhe jemi të zotët vetë të bajmë një tjetër, se një dekret ligjë nuk munt të modifikohet për një orë e nga këto arsye nuk mundet të çohet në komi-

sion; se dekret ligji sa ma shumë merret dhe studjohet për ato të tre muaj që ka qenë në vazhdim ma parë dhe jo se vetëm që të pranohet ose të mos pranohet.

Zotërinj! Masi shteti jon' ka një jetë shtetnore të shkurtën e kështu për të i dhënë definicionin e vërtetë fjalës dekretligjë, duhet të marrim shembëlla nga Shtetet tjera dhe ata Dekret-Ligjet nuk i kanë në kategori të projekt-Ligjeve të nuk i dergojnë në komision po i shikojnë gjithë Deputët. E thash edhe ma parë që Dekret-Ligji nga projekt-ligji ka një ndryshim të math, prandaj duhet të mos të bëjmë një konfuzion midis të tynë e t' i quejmë një, se at-herë Qeveris do t' i nepet rast që kur do herë të bëjë dekret-ligjë e kështu do të largohemi prej qëllimit të vërtetë, që dekret-ligjet të bëhen vetëm për ato gjera që janë shumë urgjente, se në një sesion prej dy tre muajsh në qoftë se do të na paraqiten kështu nga 60-70 dekretligjë dhe të veprojnë si në projektligjë atë-herë jo në tre muaj por dhe në gjashtë nuk do të mundemi t' mbarojmë.

Z. H. DELVINA: Kemi një ligjë që sot është në veprim, i cili thotë ku ka shpjegim të kësaj, nuk merret parasysh e terthurmja d. m. th. Delaletet që i thonë Tyrqisht. Thonë se Qeverija kur dergon një dekret-ligjë, në kjoft se ka disa të mbeta pranohet dhe i rekomandohet Qeveris që t' a plotësoj. Por përse Z. Kryetar? Nëve kur t' a shofim se një dekret-ligjë ka të mbeta dhe Qeverija nuk i ka parapa at-herë, e shqyrtojmë dhe e përmirësojmë e përse t' i rekomandojmë

asaj?

Sa për fjalën shqyrtim këtë na i shpjegojnë Nenët 53, 55, 88 të Statutit se ç' ka pasun për qëllim Asembleja kur ka votue këta nene.

Z. J. ÇAKO: Na i tregoni këta Artikullat e Statutit.

Z. H. DELVINA: Art. 53 thotë kështu: Ç' do projekt-ligjë e pranue me prej Dhomës se Deputetvet para se t' i parashtrohet Kryetarit të Republikës për aprovim, do të shkoj në Senat për shqyrtim e votim.

Art. 55 thotë kështu: Ç' do projektligjë e refuzueme një herë prej Senatit nuk mund të paraqitet përsëri po në atë sesion.

Art. 88 thotë kështu: Kur trupat legjislativ ndodhen në pushim, Qeverija ka të drejtë me bamë dekretligjë; por këto do t' i parashtrohen pushtetit legjislativ në fillim në sesionit t'afërmë për shqyrtim e pranim.

Në kjoftë se nuk paraqiten ose nuk pranohen, quhen vetiut të rrëxueme.

Tani fjala shqyrtim kuptimin e ka të kështu që do të thotë korigjim. Por me gjithë këtë masi mendimet janë të ndryshme proponoj që të liret dhe tri ditë për të mundun të studjohet çështja ma mirë dhe masi jam unë proponuesi ma i pari i kësaj çështje, kërkoj që të viret proponimi im ma parë në votë dhe jo an që bërë Z. Xh. Ypi, për të mbledhur të dy Dhomat për interpretimin e fjalës shqyrtim.

Z. J. ÇAKO: Në këtë fjalën shqyrtim në fshatrat tona nuk e dinë se ç' është.

ZANA. E dimë ne...

Z. J. ÇAKO. Flas për veten t'ime

se neve në Delvinë nuk e kemi këtë fjalë, por këtu pyeta dhe më thanë se në Shkodër paskan një fjalë me qyr dhe i napin kuptimin exament por këtu i paskërki venë dhe një SH dhe qënka bërë shqyrtim. Por si do që të jetë si kam thënë dhe tjetër herë që fjalë kanë nga dy kuptime një kuptim të drejtë dhe një të tërthureshëm, prandaj nuk duhet të lidhemi vetëm mbas kësaj fjalë, por duhet t' i kemi dekretet si i kanë në tërë botën.

Z. S. STAVRI: Me gjithë se kanë folur shumë herë por po të më nepet lejë do të them dhe një dy fjalë.

Z. KRYETARI: Mbasi kjo çështje është me rëndësi dhe u ngatrua tepër si kur dhe dhjetë herë të flisni nuk do të mundet të përfundohet.

ZANA: Le të flasë...

Z. S. STAVRI: Z. Kryetar! Për interesë të Shtetit të gjithë po mundohemi të gjejmë udhën ma të drejtë dhe ca më shumë mund të them Z. H. Delvina.

Z. H. DELVINA: Falemë nderit për komplimentat që na bëni.

Iralitet.

Z. S. STAVRI: I cili për të shpjeguar çështjen sa më mirë na këndoj artikullin 53 të Statutit, por ky artikull Z. Kryetar, nuk flet për dekretligjet por bën fjalë vetëm për projektligjet.

Z. H. DELVINA: Fola për fjalën shqyrtim...

Z. M. TUTULANI: Z. Kryetar, Fjala shqyrtim që e ka kuptimin shumë të kësaj do të thotë korigjim na e vërteton art. 53 i Statutit që Z. S. Stavri na i tregoj si pa drejtë, se s' mundet t' a mohojmë që kur dërgohet në Senat një projekt i dalë i Dhomës së Deputetvet, Senati ka të drejtë t' a modifikojë, pra nga kjo kuptohet se fjala shqyrtim në Statutin t' onë është përdorur në kuptim "kodem ose "modifikim (vijon)

Shtypshkroja "Nikaj" Tiranë